

НОРМАТИВНА УРЕДБА

Чл. 143г от ДОПК

Чл. 143у от ДОПК

Чл. 143ф от ДОПК

Чл. 143х от ДОПК

§ 1, точки 13, 15 и 16 от ДР на ДОПК

I. УВОД

С Директива 2003/48/ЕО на Съвета от 3 юни 2003 г. относно данъчното облагане на доходи от спестявания под формата на лихвени плащания е дадена възможност доходът от спестявания под формата на лихвени плащания, извършени в една държава-членка към бенефициери, които са местни лица за данъчни цели в друга държава-членка, да се превърне в предмет на ефективно данъчно облагане в съответствие със законите на последната държава-членка. Цитираната директива е транспонирана във вътрешното ни законодателство, като това е уредено в разпоредбите на Глава шестнадесета „**Особени производства**”, Раздел VI „**Процедура за обмен на информация държавите-членки на Европейския съюз, относно доходи от спестявания**” – чл. 143г до чл. 143щ от ДОПК. Основата цел на Директивата и сключените въз основа на нея 10 споразумения и конвенции е да се гарантира, че физическите лица – местни за данъчни цели на държава-членка на ЕС, които получават доходи от спестявания от друга държава-членка, включително и от някоя от 10-те зависими или асоциирани територии, ще бъдат облагани с данък в държавата, на която са местни лица.

Според предвидените в Директивата два принципни режима на облагане на доходите от спестявания, по отношение на Република България, доходите от спестявания

ГЛАВА VI. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СПОГОДБИТЕ ЗА ИЗБЯГВАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНОТО ДВОЙНОТО ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ НА ДОХОДИТЕ И ИМУЩЕСТВОТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЧУЖДЕСТРАННИ ЛИЦА

ФИШ VI.IV.1

РАЗДЕЛ VI.IV ПРОЦЕДУРА ЗА ВЗАИМНА ПОМОЩ И ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ С ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, ОТНОСНО ДОХОДИ ОТ СПЕСТЯВАНИЯ

Информация, представяна на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите от агент-платците. Самоличност на притежателя на дохода и държава, на която притежателя на дохода е местно лице

под формата на лихвени плащания се облагат в държавата, на която притежателят на дохода е местно лице, като държавата на източника на дохода не облага или облага с редуцирана данъчна ставка тези доходи, когато са доказани основанията за прилагането на СИДДО. При този режим държавата на източника на дохода поема задължението да предоставя автоматично информация на компетентния орган на държавата на местното лице на годишна база, най-късно шест месеца след края на съответната данъчна година, относно притежателя на дохода, платеца и лихвеното плащане. Що се отнася до това страната ни да предоставя информация по отношение на всички държави-членки относно доходите от спестявания, изплатени от източници в България, е приложима разпоредбата на чл. 143г от ДОПК, т.е осъществяване на автоматичния обмен на информация (виж фиш VI.III.1 „Предмет и обхват на процедурата за административно сътрудничество с държавите-членки на Европейския съюз, в областта на данъците. Компетентен орган за осъществяване на процедурата. Видове административно сътрудничество и срокове ”).

Подробно и компетентно описание на процедурата за обмен на информация е дадено в „**Ръководство относно изискванията за предоставяне на информация за доходи от спестявания от агент-платци на територията на Република България**” (накратко Ръководство). Ръководството е с практическа насоченост, като целта му е да подпомогне при дефинирането, изясняването и спазване на законовите изисквания за предоставяне на информация за доходите от спестявания. Предмет на същото са следните въпроси:

- кой е агент платец, специфичен случай на агент-платец;
- какви са отговорностите на агент-платеца;
- какво представляват доходите от спестявания;
- кой е притежател на доходи от спестявания;
- как се идентифицира притежателя на доходи от спестявания;

- в кои случаи и каква информация трябва да бъде предоставена на изпълнителния директор на НАП.

Ръководството, ведно с помощните материали и техническа спецификация относно изискванията за предоставяне на информация за доходи от спестявания от агент-платци на територията на Република България са публикувани на официалния сайт на Националната агенция за приходите (<http://www.nap.bg/page?id=211>).

1. Доходи от спестявания - § 1, т. 16 от ДР на ДОПК

Доходи от спестявания са:

а) доходи, изплатени или заверени по сметка, свързани с всякакъв вид вземания за дълг, независимо дали вземанията са обезпечени или са с клауза за участие в печалбата на длъжника, включително лихви по депозити, доходи от държавни ценни книжа, облигации, необезпечени облигации, както и премии и печалби, свързани с тях; санкциите за закъснели плащания не се смятат за доход от спестявания;

б) доходи, реализирани или капитализирани при продажба, възстановяване или изкупуване на вземанията за дълг по буква "а";

в) доходи, произтичащи от доходи от спестявания, разпределени пряко или чрез специфичен случай на агент-платец от:

аа) колективна инвестиционна схема, лицензирана в държава членка;

бб) специфичен случай на агент-платец, упражнил правото да бъде приравнен на колективна инвестиционна схема;

вв) инвестиционно дружество, установено в трета държава;

г) доходи, реализирани при продажба, възстановяване или изкупуване на акции и дялове в лица по буква "в", подбукви "аа", "бб" и "вв", при условие че тези лица инвестират

РАЗДЕЛ VI.IV ПРОЦЕДУРА ЗА ВЗАИМНА ПОМОЩ И ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ С ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, ОТНОСНО ДОХОДИ ОТ СПЕСТЯВАНИЯ

Информация, представяна на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите от агент-платците. Самоличност на притежателя на дохода и държава, на която притежателя на дохода е местно лице

пряко или косвено чрез лица по буква "в", подбукви "аа", "бб" и "вв" повече от 25 на сто от активите си във вземания за дълг по буква "а"; частта от активите се определя съгласно инвестиционната политика, посочена в проспекта на инвестиционното дружество, а в случай че това не е възможно - чрез действителната част от активите на лицата.

Целият доход се смята за доход от спестявания, когато в случаите на такъв доход, букви "в" и "г" агент-платецът няма информация каква част от доходите е реализирана като доход от спестявания.

В случаите буква "г", когато агент-платецът няма информация относно процента на активите, инвестирани във вземания за дълг или в акции или дялове, се смята, че този процент е над 25 на сто. Когато агент-платецът не може да определи размера на дохода, реализиран от получателя, смята се, че това е доходът, постъпил при продажбата, възстановяването или изкупуването на акциите или дяловете.

За доход се смята общата сума на прихода, когато агент-платецът не може да изчисли реализирания доход поради липса на информация за цената, на която е придобито вземането за дълг по буква "б", съответно акция или дял в лицата по буква "г".

Доходите по букви "в" и "г" не се смятат за доходи от спестявания, когато лицата, които ги изплащат, инвестират по-малко от 15 на сто от активите си във вземания за дълг по буква "а".

2. Обхват на процедурата за предоставяне на информация

Процедурата за предоставяне на информация по отношение на доходите от спестявания касае случаите когато:

- същите са изплатени от местен агент-платец на физическо лице, което е **притежател на дохода** и същото е местно лице на друга държава-членка; или

ГЛАВА VI. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СПОГОДБИТЕ ЗА ИЗБЯГВАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНОТО ДВОЙНОТО ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ НА ДОХОДИТЕ И ИМУЩЕСТВОТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЧУЖДЕСТРАННИ ЛИЦА

ФИШ VI.IV.1

РАЗДЕЛ VI.IV ПРОЦЕДУРА ЗА ВЗАИМНА ПОМОЩ И ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ С ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, ОТНОСНО ДОХОДИ ОТ СПЕСТЯВАНИЯ

Информация, представяна на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите от агент-платците. Самоличност на притежателя на дохода и държава, на която притежателя на дохода е местно лице

- когато доходите са изплатени от местен стопански субект на т.нар. „специфичен случайна агент-платец”.

За целите на първата хипотеза относно обхвата на процедурата по обмен на информация с държавите-членки на Европейския съюз, относно доходите от спестявания „притежател на дохода” (§ 1, т. 13 от ДР на ДОПК) е всяко физическо лице, на което се изплаща доход от спестявания от агент-платец. Това определение за притежател на дохода не се отнася за физическо лице, което действа като агент-платец или за физическо лице, което действа за сметка на:

- юридическо лице;

или

- неперсонифицирано дружество, което се облага с данък според правилата за облагане на печалбата съгласно законодателството на държавата, на която е местно лице;

или

- колективна инвестиционна схема, лицензирана в държава членка;

или

- специфичен случай на агент-платец, когато лицето предостави на стопанския субект наименованието и адреса на агент-платеца;

или

- притежателя на дохода, когато лицето предостави на агент-платеца наименованието и адреса на притежателя на дохода.

Агент-платец (§ 1, т. 15 от ДР на ДОПК) е всеки стопански субект, който пряко изплаща доход от спестявания на притежателя на дохода, включително като посредник при

изплащането на дохода. Агент-платец, който е местно лице, определена база или е място на стопанска дейност на територията на Република България, се смята за местен агент-платец.

Специфичен случай на агент-платец (чл. 143ц от ДОПК) е налице, когато неперсонифицирано дружество, на което се изплащат доходи от спестявания от стопански субект, същото се смята за агент-платец от момента на тяхното получаване, освен ако докаже на стопанския субект, че:

- е юридическо лице, с изключение на avoin yhtio (Ay), kommandiittiyhtio (Ky)/oppet bolag или kommanditbolag във Финландия и handelsbolag (HB) или kommanditbolag (KB) в Швеция, или
- се облага с данък според правилата за облагане на печалбата, или
- е колективна инвестиционна схема, лицензирана в държава членка, или
- изплатените доходи не са в полза на притежател на дохода.

Подробно описание на статута на агент-платец, ведно с примери е дадено в Част 2 от Ръководството.

II. ИНФОРМАЦИЯ, ПРЕДОСТАВЯНА НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР НА НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ ОТ АГЕНТ-ПЛАТЦИТЕ

Освен в ДОПК, разпоредби свързани с Директива 2003/48/ЕС са включени и в Закона за кредитните институции (ЗКИ) и Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Съгласно чл. 62, ал. 11 от ЗКИ банките предоставят на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите информация относно доходите от спестявания при

условията и по реда на Дял втори, Глава шестнадесета, Раздел VI от ДОПК (чл. 143т-143щ). Съгласно чл.71, ал. 8 от ЗППЦК инвестиционният посредник предоставя на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите информация относно доходите от спестявания при условията и по реда на Дял втори, Глава шестнадесета, Раздел VI от ДОПК.

1. Обхват на информацията

Местните агент-платци предоставят на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите информация относно:

- наименованието и адреса им;
- данни за самоличността на притежателя на дохода и държавата, на която е местно лице;
- номер на банковата сметка на притежателя на дохода, а в случай че няма сметка - вземането за дълг, за което се изплащат доходите от спестявания;
- размера на изплатените доходи от спестявания.

2. Срок за предоставяне на информацията

Информацията по горната точка се предоставя до 30 април на годината, следваща годината на изплащането на дохода и обхваща всички доходи от спестявания, изплатени през съответната календарна година.

Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите упражнява контрол върху изпълнението на задълженията на местните агент-платци и местните стопански субекти.

3. Начини за подава на информацията

Технически, подаването на информация ще се осъществява по два начина.

Първият и предпочитан начин е информацията да бъде подавана по електронен път. За целта е разработена техническа спецификация за предоставяне на информация за

доходите от спестявания, утвърдена от изпълнителния директор на НАП. В тази техническа спецификация изключително подробно и изчерпателно са дефинирани параметрите на информацията, която следва да бъде подавана. Информацията, подадена по електронен път към НАП, следва да бъде изпращана през Интернет, подписана с универсален електронен подпис на определен от НАП Интернет адрес. Техническата спецификация може да бъде намерена на адрес: http://www.nap.bg/files/file_download.document?p_doc_id=1707.

Другият начин за подаване на информация е това да бъде извършвано на хартиен носител по утвърден от изпълнителния директор на НАП образец.

Описание на предоставянето на информация на изпълнителния директор е дадено в Част 6 от Ръководството.

III. САМОЛИЧНОСТ НА ПРИТЕЖАТЕЛЯ НА ДОХОДА

Местният агент-платец установява самоличността на притежателя на дохода за договори, влезли в сила:

- преди 1 януари 2004 г., въз основа на име и адрес съгласно наличната информация, включително тази, събирана при условията и по реда, предвидени в Закона за мерките срещу изпирането на пари;

- на или след 1 януари 2004 г., въз основа на име, адрес и данъчен идентификационен номер, издаден в държавата членка, на която е местно лицето.

В случаите на договори, влезли в сила на или след 1 януари 2004 г. самоличността на притежателя на дохода се установява съгласно официалния документ за самоличност. Когато официалният документ за самоличност не съдържа адрес, той се установява съгласно друг официален документ. Когато данъчният идентификационен номер не е посочен в

ГЛАВА VI. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СПОГОДБИТЕ ЗА ИЗБЯГВАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНОТО ДВОЙНОТО ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ НА ДОХОДИТЕ И ИМУЩЕСТВОТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЧУЖДЕСТРАННИ ЛИЦА

ФИШ VI.IV.1

РАЗДЕЛ VI.IV ПРОЦЕДУРА ЗА ВЗАИМНА ПОМОЩ И ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ С ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, ОТНОСНО ДОХОДИ ОТ СПЕСТЯВАНИЯ

Информация, представяна на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите от агент-платците. Самоличност на притежателя на дохода и държава, на която притежателя на дохода е местно лице

официален документ, не съществува или за него няма информация, самоличността се установява с дата и място на раждане съгласно официалния документ за самоличност.

Когато местен агент-платец разполага с информация, че физическото лице, на което изплаща доход от спестявания, не е притежател на дохода, той предприема действия за установяване самоличността на притежателя на дохода и държавата, на която е местно лице. В случай че агент-платецът не може да установи самоличността на притежателя на дохода, физическото лице се смята за притежател на дохода.